

Habilitetsbestemmelser for Norsk kulturråd

Formål

Forvaltningslovens regler om habilitet gjelder for medlemmer og ansatte i Norsk kulturråd. Habilitetsreglene gjelder også for medlemmer i utvalg nedsatt etter § 3 i forskrift av 27. august 1965 nr. 3554 for Norsk kulturråd, samt for eksperter, konsulenter og andre som måtte utføre arbeid eller tjeneste for rådet.

Dette dokumentet inneholder regler om habilitet for Norsk kulturråd og retningslinjer for habilitetsvurderingen som skal foretas. I del 1 i dokumentet er det nedfelt egne habilitetsregler. Reglene er i det vesentligste en gjengivelse av forvaltningslovens regler, med visse tilpasninger for Norsk kulturråds virksomhet. I del 2 i dokumentet er det inntatt retningslinjer for habilitetsvurderingen som må foretas.

Reglene i del 1 er bindende. Retningslinjene i del 2 er ikke bindende, men er ment som en veiledning for vurderingen. Retningslinjene gir en nærmere beskrivelse av ulike hensyn som må vektlegges, og gir enkelte eksempler på konkrete situasjoner og problemstillinger som kan oppstå ved saksbehandlingen i Norsk kulturråd.

Del 1 - regler om inhabilitet

Automatisk inhabilitet

Medlemmer og ansatte i Norsk kulturråd, medlemmer i faglige utvalg og enhver annen som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd er inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en sak

- a) når han eller hun selv er part i saken;
- b) når han eller hun er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han eller hun er eller har vært gift, partner, samboer eller forlovet med, eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn, til en part;
- d) når han eller hun er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e) når han eller hun leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for en offentlig eller privat virksomhet, institusjon, forening eller stiftelse som er part i saken.

Inhabilitet etter skjønn

Medlemmer og ansatte i Norsk kulturråd, medlemmer i faglige utvalg og enhver annen som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd er inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en sak når det foreligger andre særegne forhold enn dem som fremgår av punkt 1 som er egnet til å svekke tilliten til hans eller hennes upartiskhet.

Blant annet skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham eller henne selv eller noen som vedkommende har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om inhabilitetsinnsigelse er reist av en part.

Avgjørelse av habilitetsspørsmålet

Medlemmer og ansatte i Norsk kulturråd, medlemmer i faglige utvalg og enhver annen som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre ham eller henne inhabil til å behandle en bestemt sak.

En ansatt i Norsk kulturråd skal forelegge spørsmålet om habilitet for sin nærmeste overordnede til avgjørelse.

Administrasjonen i Norsk kulturråd avgjør om medlemmer av fagutvalg som kun oppnevnes for å forberede eller treffe avgjørelse i en enkelt sak og andre som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd uten å være del av et kollegialt organ, er habile i den enkelte sak.

Rådet, arbeidsutvalget og det enkelte fagutvalg treffer selv avgjørelse om medlemmers habilitet, uten at vedkommende medlem deltar. Vedkommende medlem forlater rommet når avgjørelsen om habilitet treffes.

Dersom det i en og samme sak oppstår spørsmål om inhabilitet for flere medlemmer, kan ingen av dem delta ved avgjørelsen av sin egen eller et annet medlems habilitet, med mindre rådet eller utvalget ellers ikke ville være vedtaksført i spørsmålet. I sistnevnte tilfelle skal alle møtende medlemmer delta.

Plikt til å fratre

Medlemmer og ansatte i Norsk kulturråd, medlemmer i fagutvalg og enhver annen som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd plikter å fratre fra hele behandlingen av saken hvor inhabilitet inntreffer. Vedkommende skal forlate rommet når saken behandles og avgjøres.

Regler om kvalitetssikring

Medlemmer og ansatte i Norsk kulturråd, medlemmer av fagutvalg og andre som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd skal forelegges herværende regelverk til underskrift ved ansettelse/ oppnevning. Vedkommende skal bekrefte at han eller hun er kjent med reglene, og vil etterleve disse. Samtidig skal vedkommende opplyse om verv eller andre forhold som kan ha betydning for hans eller hennes habilitet i arbeidet for Norsk kulturråd.

Dersom medlemmer av fagutvalg og andre som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd oppnevnes for å forberede eller treffe avgjørelse i en bestemt sak, skal vedkommende erklære at

---

han eller hun ikke kjenner til forhold som gjør vedkommende inhabil til å forberede eller treffe vedtak i den aktuelle saken.

På hvert møte i rådet, arbeidsutvalget og i de enkelte fagutvalg skal spørsmålet om inhabilitet være et eget punkt på dagsordenen. Det skal fremgå av referatet at spørsmålet om inhabilitet er reist, hvilke forhold som eventuelt har vært drøftet, hvem som har deltatt i drøftelsene, og hvilken beslutning rådet eller utvalgene har truffet i saken.

Dersom det i en sak som behandles, er innhentet eksterne uttalelser eller vurderinger, skal det fremgå av referatet hvem som har tilrettelagt for rådets eller utvalgenes saksbehandling, og at den eksterne personens habilitet er vurdert av administrasjonen i Norsk kulturråd, jf. § 6.

Inhabilitet hos overordnede

Dersom en av Norsk kulturråds administrativt ansatte er inhabil, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av ansatte som er direkte underordnet ham eller henne.

Inhabilitet som åpenbart ikke har innvirkning på saken

Reglene om inhabilitet får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at vedkommendes tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt, og verken offentlige eller private interesser tilsier at vedkommende som er inhabil viker sete.

Foreløpig avgjørelse

Til tross for at det foreligger inhabilitet, kan vedkommende som er inhabil, behandle eller treffe foreløpig avgjørelse i en sak dersom utsettelse ikke kan skje uten vesentlig ulempe eller skadevirkning.

Del 2 - retningslinjer for habilitetsvurderingen

Innledning

I retningslinjene gis en nærmere forklaring av reglene om habilitet som gjelder for Norsk kulturråds virksomhet. Retningslinjene er ikke bindende, men er ment som en veiledning til den habilitetsvurderingen som må foretas når det skal avgjøres om medlemmer og ansatte i Norsk kulturråd, samt medlemmer av fagutvalg og andre som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd, er habile til å delta ved forberedelse og avgjørelse i saker til behandling.

I retningslinjene beskrives ulike hensyn som må vektlegges i habilitetsvurderingen, og det gis eksempler på enkelte situasjoner og problemstillinger som kan oppstå i saksbehandlingen for Norsk kulturråd.

Generelt om habilitet

Hva er (in)habilitet?

Inhabilitet foreligger når det gjør seg gjeldende omstendigheter som er egnet til å svekke tillitten til en persons upartiskhet. Reglene skal forhindre at personer som handler på forvaltningens, her Norsk Kulturråds, vegne opptrer partisk til egen eller andres fordel i den enkelte sak, men skal også sikre omverdenens tillit til forvaltningens virksomhet generelt.

Det er viktig å påpeke at det ikke er kritikkverdig å være inhabil. Derimot er det kritikkverdig ikke å fratre fra behandlingen av en sak man er inhabil til å behandle.

Hvilke deler av saksbehandlingen gjelder habilitetsbestemmelsene for?

Innledning

Forvaltningslovens habilitetsregler gjelder for all virksomhet som drives i Norsk kulturråd. Habilitetsreglene gjelder følgelig ikke bare saker som munner ut i et enkeltvedtak, herunder vedtak om bevilgninger, som er av direkte betydning for bestemte parter, men også for mer overordnede beslutninger, for eksempel av strategisk karakter. Reglene gjelder videre ikke utelukkende når det fattes endelig vedtak i saken, men som hovedregel også under saksforberedelsen. Disse sidene ved habilitetsreglene behandles nedenfor.

Strategiske beslutninger og enkeltvedtak

Virksomheten i Norsk kulturråd består i hovedsak av å treffe to ulike former for beslutninger – beslutninger om å innvilge eller avslå søknader om støtte fra bestemte søkere, og beslutninger av mer strategisk art. Eksempler på det siste er budsjettbeslutninger om å opprette bestemte tilskuddsordninger eller å prioritere enkelte kunstarter, samt de tilrådninger og uttalelser Norsk kulturråd avgir i egenskap av rådgivende organ for Kulturdepartementet.

Når det treffes en beslutning om å innvilge eller å avslå en bestemt søknad, står vi overfor et enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand. En slik beslutning har direkte betydning for én eller flere bestemte parter. Strategiske beslutninger retter seg derimot ikke mot bestemte adressater, og vil som hovedregel bare få en indirekte virkning for enkeltsøkere.

Som nevnt i punkt 2.2.1 foran, gjelder habilitetsreglene for begge sakstyper. Spørsmålet om automatisk inhabilitet vil imidlertid sjelden oppstå i saker som gjelder mer strategiske beslutninger, der det som regel ikke er noen ”part” i saken. Videre skal det mer til før inhabilitet inntreer når det fattes slike beslutninger enn når det fattes enkeltvedtak.

Tilknytning til et fagmiljø, eller til en bestemt institusjon, vil for eksempel som hovedregel ikke medføre inhabilitet i beslutninger av strategisk art. Dette gjelder selv om saken skulle dreie seg om prioritering mellom ulike kunstarter eller annet og vedkommende som handler på Norsk kulturråds vegne, representerer én av flere motstridende interesser. Det må på dette området særlig ses hen til at vedkommende som handler på Norsk kulturråds vegne, ofte er valgt for denne oppgaven nettopp på grunn av sin faglige bakgrunn og tilknytning for dermed å tilføre Norsk kulturråd den ønskede kompetanse og erfaring på det aktuelle området.

Utgangspunktet er at det kun er i situasjoner der det foreligger en *klar eller rimelig sannsynlig mulighet* for at en strategisk beslutning *vil få konkret betydning* for vedkommende selv eller en person eller virksomhet han eller hun har særskilt tilknytning til, at det kan oppstå spørsmål om inhabilitet ved strategiske beslutninger. Et eksempel kan være at det på beslutningstidspunktet er klart at vedkommende vil komme i en partsposisjon i nær fremtid dersom den aktuelle strategiske beslutningen fattes, og/eller der beslutningen har klar og direkte betydning for vedkommendes mulighet for å få innvilget støtte på et senere tidspunkt.

Forberedelse og avgjørelse

Vedkommende som anses inhabil, er ikke bare avskåret fra å fatte endelig vedtak, men fra å ”fatte avgjørelser” så vel som å ”tilrettelegge grunnlaget for avgjørelser” i saken. Det betyr at vedkommende som er inhabil, skal fratres fra alle ledd i behandlingen av for eksempel en søknad, og ikke bare fra selve beslutningen om å innvilge eller avslå søknaden. Det samme gjelder etter omstendighetene eventuelle konkurrerende søknader i samme sak, se nærmere om dette i punkt 5 nedenfor.

Automatisk inhabilitet

Reglene om automatisk inhabilitet gjelder absolutt. Dersom medlemmer og ansatte i Norsk kulturråd, medlemmer av fagutvalg eller andre som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd selv er part i en sak, for eksempel fordi vedkommende har en søknad til vurdering, er vedkommende inhabil. Det samme gjelder hvis det foreligger andre forhold som fremgår av regelverkets punkt 1. I slike tilfeller skal det ikke foretas noen nærmere vurdering før vedkommende fratres fra behandlingen av saken.

Kulturrådet har i punkt 1 utvidet bestemmelsen om automatisk habilitet noe i forhold til forvaltningslovens regler. Utvidelsene ville etter Kulturrådets oppfatning ellers falt inn under den skjønsmessige bestemmelsen om inhabilitet. Ved å ta presiseringene inn i punkt 1 søker Kulturrådet å gjøre regelverket enklere tilgjengelig og vurderingene mer forutsigbare på dette punkt.

Spørsmålet om det foreligger automatisk inhabilitet reiser, i motsetning til spørsmålet om det foreligger inhabilitet etter skjønn, sjelden vanskelige vurderingstema.

Nærmere om inhabilitet etter skjønn:

Det overordnede vurderingstemaet

Når det skal vurderes om det foreligger habilitet etter skjønn, er det avgjørende vurderingstemaet om det foreligger *særegne forhold* som er *egnet til å svekke tilliten* til vedkommendes upartiskhet. I denne vurderingen skal det blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære *særlig fordel, tap eller ulempe for ham eller henne selv eller noen som vedkommende har nær personlig tilknytning til*.

Vurderingen må foretas konkret, og som retningslinje kan det være hensiktsmessig å oppstille to spørsmål – nemlig om det foreligger særlige forhold som kan antas å svekke vedkommendes objektive tilnærming til saken, eller, om det i alle fall kan se slik ut for omverdenen.

Norsk kulturråd tildeler store beløp hvert år, og det er betydelig konkurranse om midlene. Ikke bare den enkelte søker, men også samfunnet som sådan, har en legitim interesse i at midlene tildeles på saklig grunnlag, og det må forventes at tildelinger fra Norsk kulturråd vil ha omverdenens interesse i så henseende. Man må likevel søke å finne en balanse mellom hensynet til tilliten til saksbehandlingen i Norsk kulturråd, og hensynet til at regelverket også ivaretar behovet for kompetente beslutningstakere og praktikable regler. Særlig gjelder dette i et lite land som Norge. Det skal derfor understrekes at det først er i de tilfeller det foreligger *særlige forhold*, at det vil kunne foreligge inhabilitet.

Den skjønnsmessige bestemmelsen må ses i sammenheng med bestemmelsene om automatisk inhabilitet. Foreligger det liknende grunner til inhabilitet som nevnt i bestemmelsen om automatisk habilitet, for eksempel et ansettelsesforhold uten at dette er i virksomhetens ledelse, eller annet slektskap enn det som medfører automatisk inhabilitet, må det foreligge særlige omstendigheter før inhabilitet inntreffer.

Nedenfor gjennomgås enkelte situasjoner som vil kunne være å anse som slike *særlige forhold*. Det er imidlertid viktig å påpeke at opplistingen ikke må anses uttømmende, og at habilitetsvurderingen må foretas konkret i den enkelte sak. Dersom flere slike forhold som nevnes under gjør seg gjeldende i en og samme sak, kan dette styrke presumpsjonen for at det foreligger inhabilitet.

Særlige situasjoner:

Nært vennskap

Dersom det foreligger nært vennskap mellom en søker på den ene siden og et medlem eller en ansatt i Norsk kulturråd, et medlem i et fagutvalg eller en annen som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd på den annen side, vil dette utgjøre en slik særlig omstendighet som kan være egnet til å svekke tilliten til saksbehandlerens eller beslutningstakerens upartiskhet.

Det er imidlertid ikke nok at personene det gjelder kjenner hverandre eller er del av samme miljø. Det må foreligge *nært vennskap*. Vurderingen må gjøres konkret, og relevante momenter vil eksempelvis være hvor ofte partene omgås og hvor fortrolige de er. Om partene for eksempel er

---

hverandres forlovere eller er fadder for hverandres barn, taler dette for at det foreligger nært vennskap som vil medføre inhabilitet.

Nært faglig samarbeid

Også nært faglig samarbeid mellom en søker på den ene siden og et medlem eller en ansatt i Norsk kulturråd, et medlem i fagutvalg eller en annen som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd på den annen side, kan utgjøre et slikt særlig forhold som er egnet til å svekke tilliten til vedkommendes upartiskhet.

Ved vurderingen av faglig samarbeid vil omfanget av partenes samarbeid og nærheten i tid kunne være relevante forhold. Det forhold at en søker og et medlem eller en ansatt i Norsk kulturråd mv. tidligere har samarbeidet om prosjekter mv., innebærer imidlertid ikke i seg selv at medlemmet eller den ansatte er inhabil til å vurdere og ta stilling til en sak som involverer den tidligere samarbeidspartneren. Det må i utgangspunktet noe mer til.

Det vil imidlertid kunne foreligge inhabilitet dersom en bevilgning til en søker også vil kunne innebære en fordel for vedkommende som deltar i saksbehandlingen for Norsk kulturråd. En kan for eksempel tenke seg at det er tale om parter som ofte samarbeider med hverandre, og der pengestøtte til søkeren senere vil kunne komme saksbehandleren eller beslutningstakeren til gode, eksempelvis gjennom en senere plass i prosjektet, eller ved at vedkommende senere kan nyte godt av innkjøpte produksjonsmidler eller annet som finansieres gjennom støtten som vedkommende er med på å bevilge.

Personlig eller faglig motsetningsforhold

Personlig eller faglig motsetningsforhold kan også utgjøre et slikt særlig forhold som kan svekke tilliten til en persons upartiskhet. Det må imidlertid dreie seg om mer enn meningsmotsetninger, snarere må det dreie seg om et klart og uttalt motsetningsforhold. Et eksempel kan være et tilfelle der søker og vedkommende som handler på Norsk kulturråds vegne har ligget i langvarige diskusjoner med hverandre i offentlige medier og da særlig hvis diskusjonene også har fått et mer personlig preg.

Ansettelsesforhold og kollegahabilitet

Det er bare personer som har en ledende stilling i, eller er medlem av styre eller bedriftsforsamling i offentlig eller privat virksomhet, forening, stiftelse eller annet som er automatisk inhabile til å behandle saker der virksomheten er part.

Det kan imidlertid oppstå spørsmål om et medlem i Norsk kulturråd eller et fagutvalg, eller andre som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd, er inhabil til å delta i behandlingen av en søknad der vedkommendes arbeidsgiver eller kollega står som søker. Det kan også oppstå habilitetsspørsmål knyttet til tidligere ansettelse hos en virksomhet, forening eller annet som søker midler – eksempelvis kan det oppstå spørsmål om hvilken betydning det har at vedkommende som handler på Norsk kulturråds vegne tidligere har hatt en ledende stilling hos virksomheten som opptrer som søker.

Når det gjelder betydningen av et nåværende arbeidsforhold for habilitetsvurderingen, vil spørsmålet være hvor sentral posisjon vedkommende har i søkerens virksomhet, samt hvilken betydning det har for vedkommende at en søknad fra arbeidsplassen blir innvilget. I denne vurderingen må det ses hen til hvilken befattning vedkommende selv har hatt med søknaden, og om en eventuell bevilgning vil ha særlig betydning for vedkommendes arbeidssituasjon, eksempelvis om vedkommende er tiltenkt en sentral posisjon i et prosjekt det søkes midler til eller liknende. Videre kan det være relevant å se hen til betydningen det har for arbeidsplassens økonomi og omdømme at en søknad om støtte innvilges. Dersom en bevilgning har stor betydning for trygging av arbeidsplasser eller likende, vil dette være et forhold av vesentlig betydning i vurderingen.

Det må antas at det i alminnelighet skal mye til før tidligere ansettelse hos en virksomhet som søker midler, medfører at et medlem eller en ansatt i Norsk kulturråd, et medlem i fagutvalg eller andre som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd, er inhabile til å behandle søknaden. Dersom vedkommende før han fratradte var involvert i søknaden som er til behandling, kan dette imidlertid ha betydning for habilitetsvurderingen. Det samme gjelder dersom vedkommende hadde en sentral posisjon hos virksomheten og det har gått kort tid siden vedkommendes arbeidsforhold opphørte. Begrunnelsen for inhabilitet er i tilfelle at vedkommende vil kunne anses fortsatt å identifisere seg med virksomheten som søker midler.

Det må også antas at det i alminnelighet skal mye til før en ansatt eller et medlem i Norsk kulturråd, et medlem i et fagutvalg, eller andre som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd, er inhabil til å delta i behandlingen av en søknad der en nåværende eller tidligere kollega står som søker. Det relevante vurderingstema vil i utgangspunktet være om det foreligger forhold utover det faktum at søker og vedkommende som handler på Norsk kulturråds vegne, er eller har vært kollegaer, for eksempel om det foreligger eller har foreligget et nært samarbeid eller vennskap mellom dem.

Eierskap

Dersom et medlem eller en ansatt i Norsk kulturråd, et medlem i et fagutvalg eller annen som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk kulturråd, er (større) eier i en virksomhet som opptrer som søker av midler hos Norsk kulturråd, kan dette være et forhold som medfører inhabilitet. Det samme gjelder dersom en fysisk eller juridisk person vedkommende har en nær tilknytning til, har (større) eierskap i virksomheten som søker midler.

Partstilknytning hos nærstående.

Med begrepet "part" menes en fysisk eller juridisk person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers *direkte gjelder*. Den privatpersonen, virksomheten, foreningen, institusjonen eller andre som står som søker av midler fra Norsk kulturråd, er part i saken. I enkelte søknader vil søknaden spesifikt nevne andre fysiske eller juridiske personer enn den som formelt sett står som søker. I slike tilfeller kan det oppstå spørsmål om også disse personene må anses som part i saken. Spørsmålet må avgjøres etter en vurdering av om avgjørelsen kan få *direkte betydning* for dem.

Utenfor disse tilfellene kan det imidlertid også oppstå spørsmål om et medlem eller en ansatt i Norsk kulturråd, et medlem i et fagutvalg eller annen som utfører arbeid eller tjeneste for Norsk

---

kulturråd, har en slik tilknytning til en fysisk eller juridisk person som igjen har en slik tilknytning til den som er part i saken, at det kan inntre inhabilitet.

Eksempelvis kan en tenke seg et tilfelle der et medlem av Norsk kulturråd bevilger støtte til en institusjon der vedkommendes ektefelle er leder. I et slikt tilfelle er ektefellen som utgangspunkt ikke part i saken, slik at det ikke vil inntre automatisk inhabilitet. Det foreligger likevel et særlig forhold som vil kunne svekke tilliten til vedkommendes habilitet.

Særlig om betydningen av konkurranseforhold i habilitetsvurderingen

Ved utlysning av midler i Norsk kulturråd vil det ofte være langt flere søkere og/eller søknader om høyere beløp enn det de utlyste midlene rekker til. Dette har betydning for habilitetsvurderingen som skal foretas.

Forvaltningsloven fastsetter at den som anses som inhabil, er inhabil til å forberede og fatte avgjørelse i "saken". I tilfeller der det foreligger et direkte konkurranseforhold mellom ulike søkere, slik at en søker bare kan få plass på bekostning av en annen, vil samtlige søknader i utgangspunktet anses som del av én og samme forvaltningssak. Det innebærer at en person som er inhabil i forhold til en søknad, også vil være inhabil til å vurdere andre søknader som konkurrerer om samme "pott". Begrunnelsen er at vedkommende som er inhabil til å behandle én søknad, for eksempel en søknad fra sin ektefelle, i alle fall prinsipielt vil kunne ha insentiver til å nedvurdere andre søknader, for å øke sjansen for at nettopp ektefellens søknad når frem i konkurransen.

I utgangspunktet vil et konkurranseforhold oppstå i alle tilfeller hvor innvilgelse av en søknad vil redusere eller fortrenge bevilgninger til én eller flere andre søknader. Dette vil i prinsippet være tilfellet innenfor hver utlysning av midler til et nærmere angitt formål/innenfor et nærmere angitt område, slik at alle søknader til midlene innenfor en slik utlysning anses som del av samme sak.

For å søke å begrense de praktiske problemer som dette vil kunne medføre for behandlingene av søknadene, kan det være hensiktsmessig å dele opp "potten" innenfor en og samme utlysning til ulike formål, slik at det konkurreres om definerte deler av den. I så fall vil utgangspunktet være at kun de som konkurrerer om samme del av potten, vil være å betrakte som parter (konkurrenter) i samme sak.

Selv om det foretas en oppdeling som nevnt i forrige avsnitt, vil det likevel kunne foreligge et så vidt stort antall søkere at det medfører betydelige praktiske utfordringer å anse en person som er inhabil i forhold til en søker, som inhabil til å vurdere samtlige øvrige søknader.

Det forhold at det bare vil dreie seg om samme sak der to eller flere søknader står i et direkte konkurranseforhold til hverandre, tilsier imidlertid at det går en grense for hvor langt det er naturlig å strekke saksbegrepet. En slik tilnærming er i samsvar med hensynet bak habilitetsreglene: Det er først når en inhabil saksbehandler gjennom avslag på øvrige søknader har en viss mulighet til å påvirke utfallet av den søknaden som vedkommende er inhabil til å vurdere, at det foreligger slike omstendigheter som kan svekke tilliten til saksbehandlingen. Dette vil være tilfellet dersom det er få søkere til én og samme pott, mens vedkommendes innvirkning på tildelingsbeslutningene vil minske i styrke jo flere søkere som konkurrerer om de samme midlene, og jo mindre søknadsbeløpene er i forhold til den totale potten.

Det er vanskelig å angi eksakt når flere søknader står i et så nært og direkte konkurranseforhold til hverandre at de må anses som del av samme sak, og når det er tilstrekkelig mange søknader til at de ikke må anses å utgjøre del av samme sak i forvaltningslovens forstand. Dette må vurderes konkret i det enkelte tilfellet, hvor også størrelsen på ”potten” i forhold til størrelsen på de enkelte søknadene vil være av betydning. Som retningslinje vil det trolig som utgangspunkt kunne legges til grunn at dersom antall søkere er flere enn **20**, vil antallet være så stort at det ikke er naturlig å anse de enkelte søkerne som part i samme sak. Det understrekes imidlertid at dette kun er en praktisk retningslinje, og at det må foretas en konkret vurdering fra sak til sak.

Det vil også kunne foreligge ”konkurranserinhabilitet” utenfor tilfeller der man står overfor konkurranse i en og samme sak. Det er for eksempel ikke gitt at lederen for én musikkfestival uten videre kan delta ved behandlingen av en søknad om støtte fra en annen musikkfestival, selv om vedkommendes egen musikkfestival ikke selv søker midler ved utlysningen. Spørsmålet om habilitet vil i et slikt tilfelle bero på hvor direkte konkurranseforholdet mellom søkeren og vedkommende som handler på vegne av Norsk kulturråd er. I denne vurderingen bør det ses hen til forhold ved det området det konkurreres på, hvilken tilknytning vedkommende som handler på Norsk kulturråds vegne har til virksomheten som står i konkurranse med søker, og hvilke konsekvenser det på noe sikt kan få for vedkommende som handler på vegne av Norsk kulturråd om søknaden fra den andre musikkfestivalen innvilges (for eksempel at det blir færre midler til fordeling på et senere tidspunkt).

Underordnetes habilitet ved inhabilitet hos overordnet

Dersom en ansatt i Norsk kulturråd er inhabil, kan heller ikke vedkommendes underordnede treffe avgjørelser i saken. Formålet med bestemmelsen er å unngå å svekke tilliten til en avgjørelse som følge av at en underordnet kan ha latt seg styre av den overordnedes inhabilitet i sin saksbehandling.

Inhabilitet etter denne bestemmelsen har, i motsetning til de øvrige reglene om inhabilitet, bare den virkning at den underordnede ikke kan treffe *avgjørelser* i saken. En underordnet kan dermed fortsatt *forberede grunnlaget* for slike avgjørelser.

Begrepet ”avgjørelse” omfatter mer enn å fatte et *endelig vedtak*, men det må dreie seg om beslutninger som er av reell og vesentlig betydning for saken. I tillegg til at den underordnede er avskåret fra å treffe avgjørelse om å innvilge eller avslå en søknad, vil vedkommende for eksempel være avskåret fra å avvise søknaden. En underordnet vil også være avskåret fra å utøve kontroll- og tilsynsoppgaver i saker der overordnet er inhabil.

Også enkelte andre beslutninger, så som å engasjere utenforstående for å vurdere en søknad, å avgi innstilling i en sak eller liknende *kan* være å anse som en avgjørelse. For at tilliten til en avgjørelse skal kunne bli svekket, må det imidlertid være en forutsetning at det dreier seg om beslutninger som kan ha mer enn en indirekte betydning for avgjørelsen av saken. I vurderingen vil følgende forhold særlig kunne være relevante:

- om beslutningen fremstår som et eget, formelt trinn i saksbehandlingen
- om beslutningen setter nærmere rammer for det endelige vedtaket i saken
- om vesentlige praktiske grunner taler mot inhabilitet

Inhabilitet som åpenbart ikke har innvirkning på saken

Dersom det er åpenbart at inhabiliteten ikke vil kunne påvirke utfallet av saken, og verken offentlige eller private interesser tilsier at vedkommende som er inhabil viker sete, kan han eller hun likevel delta ved forberedelse eller avgjørelse i saken.

Det er viktig å understreke at unntaket bare gjelder dersom det er *åpenbart* at inhabilitet ikke vil kunne påvirke utfallet i saken. Slik vil det i utgangspunktet bare være dersom vedtak i saken er strengt lovbundet. Slik vil det sjelden ligge an i saker for Norsk kulturråd. Videre kan det, selv i denne typen saker, være slik at offentlige eller private interesser tilsier at vedkommende som er inhabil likevel viker sete. Unntaksmuligheten bør derfor anvendes med forsiktighet.

